

12 jul 2018 -13:17

## Planningscommissie waarschuwt voor teveel aan logopedisten op onze arbeidsmarkt

De Planningscommissie medisch aanbod heeft een studie en een advies gepubliceerd over de situatie van de logopedisten op de Belgische arbeidsmarkt. Daarin concludeert ze dat er teveel logopedisten zijn op onze arbeidsmarkt. Ze roept beroepsorganisaties, opleidingsinstellingen en beleidsmakers op om zich bewust te worden van deze problematiek en het aanbod en vraag naar logopedie beter op elkaar af te stemmen. Dit is van belang voor de volksgezondheid waar de veiligheid en de kwaliteit van de zorg steeds prioriteit moeten hebben.

De Planningscommissie vraagt concreet om:

- de kandidaat-studenten en hun ouders te informeren dat de arbeidsmarkt voor het beroep van logopedist verzadigd is.
- binnen de Interministeriële Conferentie Volksgezondheid, in overleg met de ministers van Volksgezondheid en de ministers van Onderwijs, op zoek te gaan naar structurele oplossingen. Een optie kan zijn om het opleidingsaanbod te herstructureren. Vandaag is het te omvangrijk en divers. Een andere optie is onderzoeken of en hoe de instroom gereguleerd kan worden.

De vaststellingen van de Planningscommissie stemmen overeen met de bezorgdheden bij de beroepsorganisaties. Zij waren vragende partij voor het uitvoeren van deze studie. Verder strookt het advies met eerdere vaststellingen uit audits binnen het RIZIV die onder meer aantoonde dat het aantal prestaties per logopedist in de ziekteverzekering erg laag is. Daardoor is het opzetten van een volwaardige praktijk problematisch. Tegelijkertijd blijft het totale logopediebudget stijgen, wat mogelijk deels verklaard wordt door het overaanbod aan logopedisten.

Een aantal kerncijfers op een rijtje

In 2016 waren in ons land 15.072 beroepsbeoefenaars erkend om het beroep van logopedist uit te oefenen. De Vlaamse Gemeenschap telde 7.903 erkende logopedisten, de Franse Gemeenschap 7.169.

Van die erkende logopedisten waren er 12.022 logopedisten beroepsactief in België op 31/12/2016 wat neerkomt op 80% van de erkende logopedisten (6.924 in de Vlaamse Gemeenschap (88% van de erkende logopedisten) en 5.098 in de Franse Gemeenschap (71% van de erkende logopedisten). Het verschil in percentage tussen de gemeenschappen is het resultaat van de grote aanwezigheid van Franse studenten in de Franstalige opleidingen. Deze personen, verlaten na hun opleiding ons land en komen dus niet op de Belgische arbeidsmarkt terecht.

46% van de actieve logopedisten werkte uitsluitend als loontrekkende, 31% werkte uitsluitend als zelfstandige en 23% combineerde een job als loontrekkende met een zelfstandige activiteit (situatie op 31/12/2016).

Het aantal logopedisten dat in 2016 actief was in de gezondheidszorg bedroeg 10.277, 5.973 logopedisten behoorden tot de Vlaamse Gemeenschap en 4.304 tot de Franse Gemeenschap.

De populatie van logopedisten die actief is in de gezondheidszorg is jong. Maar liefst 46% is jonger dan 35 jaar.

De populatie is ook zeer vrouwelijk: 98% zijn vrouwen.

De dichtheid, dat wil zeggen het aantal logopedisten actief in de gezondheidszorg per 10.000 inwoners in 2016, bedroeg 9,08 in België, 8,84 in de Vlaamse Gemeenschap en 9,42 in de Franse Gemeenschap.

Het totaal aantal gepresteerde Voltijds Equivalenten (VTE) in 2016 door de logopedisten actief in de gezondheidszorg bedroeg 6.712 met een gemiddeld nationaal VTE van 0,65. De gemiddelde VTE's in de verschillende gewesten en gemeenschappen zijn vergelijkbaar.

Wat de zorgconsumptie betreft, stelt de Planningscommissie vast dat de spreiding van de consumptie in het Vlaamse gewest groter is dan in het Waalse gewest, terwijl de dichtheid van logopedisten gelijkaardig is. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kent een vrij hoge dichtheid van logopedisten, maar een eerder lage consumptie.

Wat de logopedisten betreft die in het kader van de ziekteverzekering actief zijn, blijkt dat de mediaan van het jaarlijks gemiddeld aantal sessies per logopedist 653 is. Een kwart van de logopedisten voert gemiddeld slechts 258 sessies op jaarbasis uit.

Conclusies, aandachtspunten en waarschuwingen vanwege de Planningscommissie

De leden van de Planningscommissie benadrukken de volgende conclusies:

- op internationaal niveau is België het land dat beschikt over het grootste aantal logopedisten per 10.000 inwoners. In België zijn er in 2015 7,4 logopedisten per 10.000 inwoners. In Nederland is dat 4,7, in Frankrijk 3,0, in het VK 2,3. (Voor meer details: zie het advies van de Planningscommissie.)
- de populatie actieve logopedisten is bijzonder jong (46% is jonger dan 35 jaar);
- het aantal door het RIZIV terugbetaalde sessies van een aantal logopedisten is laag. Dat is vooral zo de logopedisten die in de ziekteverzekering actief zijn. Die lage activiteitsgraad heeft volgens de Planningscommissie een impact op de praktijk- of klinische ervaring en dus mogelijk ook op de kwaliteit van de zorgverstrekking.
- elk jaar behaalt een groot aantal studenten zijn diploma in de logopedie (ongeveer 1.200/jaar). Het hoge aantal studenten logopedie veroorzaakt moeilijkheden bij het aanbieden van voldoende kwaliteitsvolle stageplaatsen.
- het aantal nieuwe toelatingen om het beroep uit te oefenen (visa) dat jaarlijks wordt afgeleverd (700 in 2017, 915 in 2016, 886 in 2015) is meer dan twee keer zo hoog als het aantal logopedisten van 60 jaar en ouder dat actief is in de gezondheidszorg (372 in 2016). Terwijl we reeds een groot korps logopedisten hebben en de activiteitsgraad laag is voor een aantal van hen, zien we dus een hoge jaarlijkse nieuwe instroom op de arbeidsmarkt. Dit dreigt de klinische ervaring van logopedisten op de arbeidsmarkt verder te verzwakken.

Link naar PlanKad logopedisten op de arbeidsmarkt

<https://overlegorganen.gezondheid.belgie.be/nl/documenten/hwf-logopedisten-op-de-arbeidsmarkt-2016>

Link naar het advies van de Planningscommissie betreffende de logopedisten

<https://overlegorganen.gezondheid.belgie.be/nl/documenten/hwf-advies-betreffende-de-logopedisten-aanbevelingen-volgend-op-het-plankad-project-logopedisten-op-de-arbeidsmarkt-2016>

De Planningscommissie medisch aanbod is een adviesorgaan van federaal minister van Volksgezondheid Maggie De Block. Haar opdracht bestaat erin de behoeften inzake medisch aanbod na te gaan voor de gezondheidsbeoefenaars. Om die behoeften te bepalen, houdt ze rekening met:

- de evolutie van de behoeften inzake medische zorgen;
- de kwaliteit van de zorgverstrekking;
- de demografische en de sociologische evolutie van de betrokken beroepen.

Ze evalueert op een continue wijze de weerslag die de bepaling van die behoeften heeft op de toegang tot de studies voor de betrokken beroepen en bestaat uit vertegenwoordigers van de verschillende betrokken beroepen uit de gezondheidszorgsector.

Voor meer informatie over de Commissie, haar opdracht, haar samenstelling, haar werkzaamheden en haar publicaties, kan u terecht op de website van FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu:

<https://overlegorganen.gezondheid.belgie.be/nl/advies-en-overlegorgaan/commissies/planningscommissie-medisch-aanbod>

Perscontact:

Jan Eyckmans, Woordvoerder van de FOD Volksgezondheid: 0495/25 47 24

FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu  
Eurostation II  
Victor Hortaplein 40 bus 10  
1060 Brussel  
België  
+32 2 524 97 97  
<http://www.health.belgium.be>

Jan Eyckmans  
Diensthoofd Externe Communicatie & Woordvoerder  
+32 495 25 47 24  
[jan.eyckmans@health.belgium.be](mailto:jan.eyckmans@health.belgium.be)

Heleen Vandenberghe  
Woordvoester (NL)  
+32 2 524 96 91  
+32 486 12 67 98  
[heleen.vandenberghe@health.fgov.be](mailto:heleen.vandenberghe@health.fgov.be)

Vinciane Charlier  
Woordvoester (FR)  
+32 475 93 92 71  
+32 2 524 99 21  
[vinciane.charlier@health.fgov.be](mailto:vinciane.charlier@health.fgov.be)